

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Mars 1925—No 176

اجتهاد

فلسفی، اجتماعی، ادبی، اقتصادی مجموعه

آبونمانه: سه لای [۲۰۰ نسخه]

داخل ایچون ۰۲ خارج ایچون

۲۰ اعلا کاغذی ۵ ایرادر .

اراره خامه سی

جفال اوغندمه « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

بکرمنجی سنه

نومرو ۱۷۶ - ۱۵ مارت ۱۹۲۵

قارشیسنده شاشیردی قالدی . و بو ترقی کربزلیکی
بر دورلو ایضاح ایددمدی . لیکن بو حادثه بی کوزدن
قاجیرمایان بر انسان شویله ایضاح ایدیوردی :

— ترقی بر امر جبریدر . انسان عضویتی اقتضای
ترقی به دکل ، اعتیادلری محافظه ، آلیشدینی کبی باشامایه
مستعددر . جمعیتده وجوده کلن هر ترقی عضویتزده
دین و الیم عکس العملله ، یکی یکی اعتیادلر حاضرلار
حال بوکه هر یکی اعتیادیکی تکرلر ، یکی زحمت و مشقتلرله
اولور . اونک ایچن ترقی بر فکر کبی نه قادار آرزو
ایدیلیرسه ایدلسین ، فعلاً اجراسی کوچ اولان برشی در .
بن بودوشونجه بی و بو ایضاحی اوقدر قبول ایتدم که
هر ترقی دعوانسک پشنده زحمتدن ، المدن ، قاجان انسانلرک
فریادینی ایشیتدکجه هیچ غریب بولمایوردم . شمدی
بیله ترقی نک شهوور دشمنلرینی کوریورم و غیضلرینک علتی
آکلا یورم . و اولرله سسز و ولوله سز بر لسان ایله
خطاب ایدیورم ، دیورم که :

— ای قانابهیه اوطورورکن مفصللری آجیبان
انسان ! سن ترقی نک زحمتلرینه ناصل قاتلانا جقسک ؟ !
سنی آدام یا باجی اولان دین ، نه بر فکر ، نه ده بر محاکمه
دینی در . او صرف قانی مفصللرک و او یوشوق عضله لرک
ایله مجادله ایده جک اولان بر زحمت دینی برالم معبودینک
دینی در ! .. چونکه انسان ! ترقی دیمک طوروب دینله ممدن
زحمت چکیمک دیمکدر . ترقی یالکیز جهد و الم آغا جک

ترقی دن قاجان آدام !

استانبول شهرینه کلخانه بارقنی قاراندیرن شهر
امینی کونک برنده داهیانیه بر فکره مالک اولدی : « بارقک
مختلف نقطه لرینه یشیل تحتلی ، دیر آیاقلی قانابه لر
قوبازم ، یره اوطورمابه آلیشان ، جاموردن و توزدن
قاجیمایان بوخلقه تمیزک درسی بریرم ! .. دیدی حقیقه
یرده اوطورمق عادی قانابهیه اوطورمق عاتنه منقلب
اولورسه شرقدیه بویوک بر تحول اولاجقدی ، وهرشی :
یره اوطورمق ، یرلری بو « حاک فناء » سی سه و مک ،
یرده اوطورمق یعنی یرده یمک ، یرده ایچمک ، یرده یاشامق
و یر ایچون اولمک عادی هپ ده کیشیه جک ، یرلردن
یوکسک بر یرده اوطورمق ، یردن یوکسک یرلری سه و مک ،
یردن یوکسک یرلرده یمک ، ایچمک ، یردن یوکسک
یرلرده یاشامق و یردن یوکسک یرلر ایچون یاشامق
عادی تأسس ایده جکدی ...

غریب نتیجه ! .. بارقنی زیارته کلنلردن چوغنک
قانابهیه اوطورمق احتیاجیله کرچه آیاقلری یردن کسیدلی ،
فقط بونلردن هیچ بری قانابهیه اورویالی بر انسان
کبی اوطورامادی . بالعکس هپسی قانابهیه تحت ممدن بر یر
فرض ایدهرک اوزه رینه باغداش قوردیلر ! .. بو صورتله
بو غریب انسانلر قانابهیه یره ایندیرمه نیجه یری قانابه نک
اوزه رینه چیقارمشلردی ! ..
او وقت شهر امینی انسانلرک بو غریب عنادی

میوه سنی در .. یازبق اولسانه و ادبیاتنه که ترقی بی بزوق
کبی کوستریو! .. اسماعیل حق

تصحیح

اسماعیل حق بك برادر منك كچن نسخ مزده منتشر
مثاله سنك صوكدن دردجی سطرندكی «ایلك و كوزلك
نمونه سی» كلری سهواً «ایلك و كوتوك نمونه سی» دیزاش در
تصحیحی قارئ مزدن رجا اولونور . اجتهاد

محاضره زراعيه :

۹

نمونه و تجربه تارلاری

[دوام و ختام]

بر آرائی ، زراعت نظارتك مظهر تقدیری اولان
و مملكتك هر طرفنه طاغیدیلان بر رساله ده ، کیمیوی
و معدنی کوبره لرك منافعدن یحث ایدیلرک آنادولی
کویوسنه بو عناصر انباتیه دن نوللانماری توصیه اولونمشدی .
باغردن ، میوه آغا جلرندن ، اُکینلردن اسیناق
قاباغه قادار هرشی ایچون مختلف کیمیوی کوبره ترکیبلی
بیلدیریشدی . اوصیراده ، مغهلی بر چیفتلك ساحبی
بو وصایانك نه درجهیه قادار طوغری اولدیغنی بندن
صوردی و ویریه لك جوابك ، هرکس طرفدن اوقونماسنی
تأمین مقصدیله ، غزته ایله نشری ده تکلیف ایتدی . بو
مهم مسأله حقنده کی مطالعه لرمی طنین ، ایله نشر ایتدم
و هنوز چفتلك کوبره لری قوللانیمق معتاد اولمیان بر
مملكتده صنعی عناصر انباتیه نك استعمالندن فائده یینه
ضرر کوروله جکنی ، بونلرك طوپراقلرده نقصان اولان
عناصری تماملامق ایچون قوللانیه بیه جکنی و بونك ایچون
دها اول برحق تجربهرلده بولونمق لازم کله جکنی تفصیلاً
بیلدیردم . « تجربه تارلاری » بو مقصدله تأسیس اولونور .
نمونه تارلارینه عائد اولان شرائط ، بر یردن دیگر یره ،
طوپراغك طبیعتنه و طرز زراعتنه کوره ده کیشیر . بونلر
معدنی عناصر انباتیه دن و هنوز ابتدائی بر اصوله کوره
زراعت ایدیلن یرلرده زراعت میخانیکیه دن نه قادار بولك
فائده لر کوروله جکنی بیلدیرمه یه خدمت ایدر . مملكتده
زراعتی ایله ری کورتورمك وظیفه سنی درعه ده اینمش اولان

حکومتك ، مساعی واقعه و تأسیسات موجوده سیله خلقه
احساس اعتماد ایده لك بر موفقیت قازانامامش اولدیغنی
حققدرد . یکی زراعت اصولارینك ، آلات زراعتنك ،
کیمیوی و صنعی کوبره لرك ، تخمیری « تیرپور » دن کچیرمك
و کوز طاشی ویا کیره چ صوییه ییقامق کبی تدبیرلرك .
فائده لری رألین کورولدیگی زمان شهه سز کویولر مزده
اعتماد کلیر : لیس الخیر کالعیان !

زراعت تشکیلاتك نواقضی ا کال ایدلیدکنده و هر
ولایته برزراعت معلمی کوندریلدیکدن صوکر ، بونلره
یونلره تودیع اولوناجق اك مهم وظیفه مناسب یرلرده
برر و تجربه و نمونه تارلاسی تأسیسی اولمق لازمدر .
تجربه تارلاری شویولده بایلیر :

ا	ب	پ	ت	ث
کوبره سز	آروت	حامض فوسفور	پوتاس	کوبره سز
	حامض فوسفور	پوتاس		

رسمده کورولدیگی اوزره ، کوزه لجه سورولوب
ایشلنن بر یرده سطحاً بر یرنه مساوی ، ا ، ب ، پ ،
ت و ث پارچالری آیریلیر و آالزنده برر مترو آچیقلاق
براقیلیر . ا یارچاسنه « شاهد » اولمق اوزره هیچ برکوبره
و یریلز . ب یارچاسنه آروت ایله حامض فوسفور
و پوتاسدن مرکب تمام بر کوبره و یریلیر . پ تحتسینه
و یریلن عناصر انباتیه ده یالکز پوتاسدن عبارت اولور .
ت یارچاسی ده دیگر بر شاهد اولمق اوزره ، کوبره لکز .
یالکز ، بوبارچالرك برجنس طوپراقده حاضر لانش اولمسی
لازمدر . تخم اُکیلوب محصول قالدیریلدقن صوکر ،
هر پارچادن چیقان حاصلاتك مقداری و جنسی ، اورالره
و یریلن عناصردن نه درجه استفاده ایدیلش اولدیغنی بیلد-
یریر . شو قادار که ، طوپراقلره آروت ، حامض فوسفور
و پوتاس کبی مواد انباتیه یی و یرمك متعدد استحصالات
کیمیائی و معدنیه واردر و بونلرك هربری آیری آیری
تجربه ایدیلک لازم کلیر و آبحاق اوزمان هانکی ماده نك
داها زیاده ایشه یاراباجغنی آ کلامق ممکن اولور . بوندن
صوکر ، تحتلره اُکیله لك مختلف شیلره کوره ، بو عناصر
انباتیه یی تجربه ایتكده مقتضیدر . بو تفصیلاتدن آ کلا-